

Principalele teme abordate de Mihai Eminescu - a doua parte

Modele cosmologice si viziune poetica). Totodata peisajul e structurat pe niste tipare arhetipale. Nu lipsesc teiul ori salcamul, cu semnificatie de axis mundi, apa izvoratoare de lumi, stelele umezi, si nici timpul sacru al inserarii, cand teluricul se uneste cu cosmicul (Sara pe deal). Cel mai pregnant este prefigurata acest paradis al iubirii in Insula lui Euthanasius din nuvela Cezara, care dezvolta subiacent structura idilei. In poemele de dragoste de mai tarziu dispare complet natura ("codrul cu verdeata" sau natura ca sonoritate si lumina, cum o descria Vianu).

Cadrul devine unul interior, domestic, iar intre cei doi indragostiti se asaza definitiv "oceanul cel de ghiata", semn al departarii si insingurarii de moarte a protagonistilor. Idila se transforma din nou in elegie erotica: poetul a inceput cu motivul "iubitei moarte", din primele poeme din "Familia" si din "Convorbiri literare", si ajunge la motivul femeii inaccesibile, o alta forma a mortii iubirii (De cate ori iubito, Sonete, Din valurile vremii, Despartire, Nu ma intelegi, Pe langa plopii fara sot). Elegiile sunt cele mai curate "eminesciene" poezii de dragoste ale poetului, iar un poem tarziu din aceeasi categorie, Din noaptea..., publicat in 1884 tot in "Familia", aminteste de motivul orfic al iubitei pierdute in moarte - "dincolo de mormant" - ca o alta Euridice. Niciun element de cadru natural sau de interior nu mai apare ca fundal, de asta data. Pentru poet insa natura este "absolutul" si niciodata nu s-a produs ruptura totala de acest mediu placentat al copilariei, permanenta sursa de lirism si imaginatie poetica. Eminescu are o viziune cosmica si metafizica asupra naturii. In marile sale poeme, depasind cadrul idilei, "peisajul" ia dimensiuni fabuloase de o vitalitate coplesitoare.

In Memento mori sau in Povestea magului calator in stele, dar si in Mai am un singur dor, poetul ofera imagini ale naturii eterne, sacralizate, cum ar fi marea-stihie, muntele, padurea, in varianta "codru", raul, fluviul, stelele si luna. In general, "mitizarea naturii - a codrului, a soarelui, a lunii - inseamna, cu toata exuberanta vitala a peisajului, o spiritualizare si o proiectie a realului empiric in planul duratei eterne".